

wenteling in die denke van die Afrikamens nodig is om die wesentlike van die Christelike boodskap te begryp nie. Is die antwoorde aan die einde werklik Afrika se eie antwoord of is dit 'n interpretasie van Afrika vanuit die Westersgeoriënteerde teologie? Hierdie debat sal nog steeds voortduur. Hierdie werk is egter 'n uiters belangrike en gesaghebbende bydrae in dié verband en verdien 'n wye leeskring. Die werk kos R60-00 en dit kan direk bestel word van Die Instituut vir Reformatoriese Studies, Privaatsak X6001, Porchefstroom, 2520.

Prof Pieter Verster (Departement Sendingwetenskap, UOVS).

Jospeh T Lienhard

ST JOSEPH IN EARLY CHRISTIANITY

Philadelphia: Saint Joseph's University Press, 1999, 60 pp.

In die eerste millennium is gewens oor Josef, die man van Maria, baie skaars. In sy werk, *St Joseph in Early Christianity*, bied Lienhard belangrike inligting wat die Nuwe-Testamentiese Apokriewe in die tweede eeu, en die kerkvaders tot aan die einde van die Romeinse Ryk (c 600) oor hom verstrek.

Onder die Nuwe-Testamentiese apokriewe is die *Protoevangelium van Jakobus* verteenwoordigend van die geskrifte wat informasie oor Josef bevat. Hy word voorgestel as baie oud en 'n wewenaar met kinders. Hy is Maria se deur God gekose metgesel en nie werklik haar man wat in 'n gewone huweliksverhouding met haar staan nie. Daarby word hy geteken as onbeholpe en die foute wat hy in sy werkswinkel maak, moet gewoonlik deur Jesus reggestel word. Hoewel hierdie voorstellings klaarblyklik bedoel was om die leer in verband met Maria se maagdelikheid te verdedig, wys Lienhard daarop dat hulle meer probleme skep as oplos.

Die inligting wat die kerkvaders oor Josef gee, word deur Lienhard onder vyf vrae opgesom:

- Hoe moet die dubbele geslagsregister van Josef verklaar word? Was hy die seun van Jakob (Mat 1:16) of van Eli (Luk 3:23)?
- Hoe moet die verwysings in die Evangelies na die broers en susters van Jesus verstaan word? En, in die lig hiervan: was Josef 'n wewenaar of maagdelik (met ander woorde was die broers en susters dalk neefs en niggies, of ander verwante)?
- Het Josef 'n werklike huwelik met Maria aangegaan?

Resensies

- Moet Josef die "vader" van Jesus genoem word?
- Word in die geskrifte van die kerkvaders die eerste spore van 'n kultus vir Josef as 'n Heilige aangetref?

Op al hierdie vrae laat Lienhard die kerkvaders self antwoorde gee.

Op die eerste vraag, naamlik dié rakende die dubbele geslagsregister van Josef, bied die vaders onder ander die volgende oplossings: Jakob en Eli was halfbroers; Josef was 'n aangenome kind; of, die evangelies gee twee geslagsregisters van Jesus, een koninklik en die ander priesterlik.

Op dieselfde wyse word die beskouing van die kerkvaders ook gestel by die behandeling van die ander vrae wat bo genoem word. Die verdienste-likheid van elk word deur die skrywer bespreek.

Lienhard toon aan die einde van die eerste deel van sy boek aan dat die vaders van die vroeë Christelike kerk nie 'n kultus van Josef, of 'n verering van Josef geken het nie. Nietemin word hy deur hulle gerespekteer as 'n regverdige man. Die verheuenheid en eie aard van die huwelik tussen Josef en Maria word beklemtoon en Josef se vaderlike gesag oor Jesus word erken. Hierdie aspekte sou wel die wortels kon wees waaruit die verering van Josef sedert die begin van die tweede millennium (en veral sedert 1500) voorgekom het.

Die tweede deel van Lienhard se boek bevat vyftig aanhalings uit die werke van kerkvaders (in Engels vertaal) wat op Josef betrekking het en breedvoeriger inligting verstrek oor van die sake wat in die eerste deel bespreek is.

Die werk bied interessante leesstof vir die leek sowel as die student in die teologie en kan met vrymoedigheid aanbeveel word.

Ongelukkig is die boek swak gebind en met die lees daarvan het die blaaie losgeraak.

Dr L V le Roux (Departement Grieks, UOVS).